

A Fővárosi Ítéltábla dr. ... ügyvéd által képviselt felperes neve felperesnek a Dr. ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... alperes ellen fuvardíj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. május 8. napján meghozott 8.G.43.471/2016/22. számú ítélete ellen az alperes részéről 24. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 78.570 (Hetvennyolcezer-ötszázhetven) forint együttes első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a felperes keresetének - melyben az alperessel ... (...i fuvar) és ... (...i fuvar) viszonylatában végzett közúti fuvarozás teljesítésére hivatkozással 1.305 euró fuvardíjra és annak járulékaira, valamint 12.282 forint behajtási költségre támasztott igényt - az alperes elévülési és beszámítási kifogását nem osztva helyt adott és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.305 eurót és annak 2014. december 10. napjától a megfizetés napjáig számított késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes Európai Központi Bank által meghatározott mértékű alapkamat nyolc százalékponttal növelt kamatát, 12.282 forint behajtási költségátalányt, valamint 56.390 forint perköltséget.

Határozata indokolásában megállapította, hogy a peres felek között a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:257. §-a szerint minősülő, az 1971. évi 3. számú törvényerejű rendelettel kihirdetett, "Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről" szóló Egyezmény (CMR) hatálya alá tartozó közúti árufuvarozási szerződések jöttek létre. A CMR 4. cikke alapján fuvarleveleket állítottak ki, melyek a CMR 9. cikk 1. pontja értelmében igazolták a fuvarozási szerződések megkötését, feltételeit, illetve azt, hogy a fuvarozó az árut átvette.

Az elsőfokú bíróság elsődlegesen az elévülési kifogást vizsgálva kifejtette, hogy a CMR 32. cikk 1. pontja értelmében a hatálya alá tartozó fuvarozáson alapuló igények egy év alatt évülnek el, az elévülési idő kezdete - tekintve, hogy felperes fuvardíj igényével szemben került az elévülési kifogás előterjesztésre - a CMR 32. cikk 1. c) pontja alapján a szerződés megkötését követő három havi időtartam eltelte; a határidőbe nem számít bele az elévülési idő kezdő napja. Ennek alapulvételével a ...i fuvarozás vonatkozásában a 2014. november 11-i szerződéskötésre tekintettel 2015. február 12. napjában, a ...i fuvarozás vonatkozásában a 2014. november 14-i szerződéskötésre

tekintettel 2015. február 15. napján határozta meg az elévülés kezdő időpontját. Rögzítette továbbá, az alperes a ...i viszonylatban 2014. november 21. napján, a ...i viszonylatban 2014. november 25. napján jelentett be felszólamlást, mely a CMR 32. cikk 2. pontja szerint az elévülési időt addig szünetelteti, amíg a fuvarozó a felszólalást írásban elutasítja és az ahhoz csatolt okmányokat visszaküldi. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján arra vont le következtetést, hogy a felszólamlások tárgyában a felek folyamatosan egyeztettek, több levélváltás is történt. Az egyeztetésre tekintettel a fuvardíjigény elévülésének a nyugvása állapítható meg az elévülési idő kezdő napját követő naptól, így a ...i fuvarozás esetén 2015. február 13-tól, a ...i fuvarozás esetén 2015. február 16. napjától. A felszólamlások visszautasítására 2015. július 15-én került sor, amikor a felperes a fuvarozások díjainak 10%-os csökkentésére, valamint a ...i fuvarozás esetén elfogadott 606,01 euró kártérítés fuvardíjba történő beszámítására és a meghaladó kártérítési igény elutasítására tett nyilatkozatot. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az elévülés a szünetelést követően folytatódott, az elévülési idő a ...i viszonylatban 2015. július 14. napján, a ...i viszonylatban 2016. július 15. napján lejárt. A felperes a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmét 2016. május 26-án nyújtotta be, a közjegyző a fizetési meghagyást 2016. május 28-án bocsátotta ki, mindezzel tekintettel a fuvardíj igény érvényesítésére a CMR 32. cikk 1. pontjába foglalt egyéves határidőn belül került sor, ezért az elévülési kifogás alaptalan.

Az elsőfokú bíróság az alperes beszámítási kifogását - melyben a ...i küldemény késedelmes kiszolgáltatása miatt 1.227,49 euró és az alkalmazottja ingóságait tartalmazó csomag elveszése miatt 200 euró kártérítés megfizetésére támasztott igényt - jogalap hiányában alaptalannak találta. Rögzítette, hogy az alperes 2014. november 14-én fogadta el a felperes árajánlatát, amely a várható tranzit időt nem garantált 2-3 munkanapban határozta meg, így fix lerakási határidőben nem állapodtak meg. A 2014. november 17-én felrakott áru 2014. november 19-én érkezett meg a felperes francia fuvarozójának a raktárába; az árajánlat elfogadásakor az alperes 2014. november 20. napjára kérte az áru kiszolgáltatását. Az e-mail váltások szerint a francia TNT 2014. november 19-én kérte a lerakóhely pontosítását, a CMR 11. cikk 2. pontja értelmében a feladó felel a fuvarozóval szemben minden kárért, amely az iratok és felvilágosítások hiányából, nem kielégítő voltából vagy szabálytalanságából származik. A lefolytatott bizonyítási eljárás eredménye alapján megállapította, hogy a francia partner 2014. november 20-án, 21-én és 24-én is megkísérelte a küldemény kiszolgáltatását eredménytelenül, ennek során együttműködési kötelezettségének eleget tett, így vétkesség nem terhelte abban, hogy csak 2014. november 25-én került sor a küldemény átvételére. Utóbbi feltételei egyébként korlátozottak voltak mind időben, mind a helyet illetően, ezt támasztja alá, hogy az alperes helyi fuvarozót vett igénybe és a küldemény átrakására került sor, így sikerült a küldeményt a karácsonyi vásár területére eljuttatni, az árajánlat elfogadásában pedig az alperes ezen lényeges körülményeket nem tüntette fel. Mindezt arra vont le következtetést, hogy a CMR 19. cikke szerinti kiszolgáltatási késedelem nem állt fenn, a fuvarozás tényleges időtartama nem haladta meg a gondos fuvarozó részére megengedhető időtartamot, a kiszolgáltatási akadály az alperes érdekkörében merült fel. Utalt arra is, hogy az alperes a fuvarlevélen egyébként sem jelölt meg a CMR 26. cikke szerinti különleges kiszolgáltatási érdeket, továbbá kiszolgáltatási késedelem esetén is a CMR 23 cikk 5. pontja szerint a fuvardíj összegét meg nem haladó kára érvényesítésére lenne jogosult.

Az elsőfokú bíróság a küldemény részleges elveszésével összefüggésben támasztott kárigény vonatkozásában kifejtette, az alperes alkalmazottja a 2014. november 25-i átvételi elismervény szerint fenntartás nélkül vette át a küldeményt, melynek mennyisége, súlya megfelelt a fuvarlevélben foglaltaknak. ... alkalmazott tanúvallomása szerint az átvételkor nem volt sérült a küldemény, külsőleg felismerhető hiányt nem észlelt. Mindebből következően az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy az árut a fuvarlevélben leírt állapotban vette át a címzett. Az alperes nem igazolta, hogy a feladott küldemény részét képezték az alkalmazottjának az ingóságai, a fuvarlevélben ilyen megjelölés nem szerepelt, az elismervény szerint 59 db összesen 750 kg súlyú

áru került fuvarozásra átadásra. Az a körülmény, hogy az alkalmazott repülőjegye csomag megjelölés nélkül került kiállításra, önmagában nem igazolja, hogy a feladott küldemény részét képezték az állítólagosan elveszett ingóságok.

Mindezekre tekintettel a kereseti kérelemben foglaltak szerint kötelezte az alperest a fuvardíj megfizetésére a Ptk. 6:257. §-a alapján, a Ptk. 6:153 §-a szerinti igazolt késedelembe esés folytán 2014. december 10. napjától fennálló késedelmi kamatfizetési kötelezettséggel terhelten; a behajtási költségátalányt a 2016. évi IX. törvény 3. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte a megváltoztatását, az elévülési és beszámítási kifogásának történő helyt adással a kereset elutasítását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az elévülési kifogás alaptalanságára a CMR 32. cikk 2. pontjában foglaltak téves értelmezésével és alkalmazásával vont le következtetést. Az elévülési időt az írásbeli felszólamlás addig szünetelteti, amíg a fuvarozó azt írásban elutasítja és az ahhoz csatolt okmányokat visszaküldi. A CMR kizárólag az első felszólamláshoz és az első elismeréshez, illetve elutasításhoz fűz joghatást, nem nevesíti a felperes védekezésének és az elsőfokú ítélet indokolásának részévé tett cselekményt, a "felszólamlás lezárását". A felszólamlást és annak elutasítását mint egyszeri aktusokat ismeri el, az érintett felek közötti első nyilatkozatváltást követő, azok tartalmát ismétlő további levelezésnek nincs relevanciája, az elévülési idő nyugvása és folyása szempontjából közömbös. A felszólamlásait a felperes a skót fuvar esetében a 2015. február 5-én kelt levelével részben, a ...i fuvar esetében a 2015. február 20. napján kelt levelében teljes mértékben elutasította, így az elévülési idő ezen időpontoktól folytatódott. Tekintve, hogy a felperes a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmét csak 2016. május 26. napján nyújtotta be, az elsőfokú bíróságnak arra a következtetésre kellett volna jutnia, hogy a követelés elévült, bírósági úton nem érvényesíthető, ezen okból a kereset elutasításáról kellett volna döntenie.

Véleménye szerint a kárigény iránt előterjesztett beszámítási kifogás elutasítása is téves. A felperes a ...i küldemény kiszolgáltatása során az együttműködési kötelezettségének nem tett eleget, ugyanis a kiszolgáltatási akadály felmerülésekor az alperes alkalmazottjával,-val nem próbálta meg a kapcsolatot felvenni a fuvarlevélen megadott telefonszámon. Az alperes az együttműködési kötelezettségének eleget tett, a fuvarlevélen mind a magyarországi, mind a helyszíni kapcsolattartó kolléga nevét, telefonszámát feltüntette. A kiszolgáltatási akadály a fuvarozó érdekkörében felmerült okra vezethető vissza, arra, hogy elmulasztotta az alperessel közölni azt a lényeges feltételt, hogy a karácsonyi vásáron jelenlévő alperesi munkatársnak ...i SIM-kártyás telefonnal, illetve telefonszámmal kell rendelkeznie a kapcsolattartás érdekében.

Téves az ingóságok elveszésével összefüggésben támasztott kárigény elutasítása is, a küldemény hiányát ugyanis ..., az alperes alkalmazottjának tanúvallomása kétségmentesen bizonyította.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

Álláspontja szerint az elévülési, illetve a beszámítási kifogás előterjesztésén túlmenően az alperes a kereset jogalapját és összegét nem tette vitássá. A fellebbezésben foglaltaktól eltérően helytálló az elévülési kifogás elutasítása; a ...i fuvar tekintetében az alperes elfogadta a felperes által felajánlott kártérítést, azonban a csökkentett fuvardíjat azért nem fizette meg, mert a ...i fuvar során - állítása szerint - a felperes olyan összegű kárt okozott, amely kioltja a fuvardíj tartozását, illetve az együttes fuvarok díjának összegét. Helyesen ítélte meg az elsőfokú bíróság akként, hogy az alperes a két fuvarból eredő igényét együtt kezeli, a CMR 32. cikk 2. pontja szerinti, alperesi felszólamlásokat írásban elutasító nyilatkozatnak így a 2015. július 15-i levele minősül.

Helyesen döntött az elsőfokú bíróság a beszámítási kifogás elutasításáról is, az alperes nem igazolta, hogy késedelem állt volna fenn, továbbá azt sem, hogy a küldemény részben hiányosan került kiszolgáltatásra.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint megalapozott.

Az alperes védekezése folytán elsődlegesen elbírálendő elévülési kifogás tekintetében az elsőfokú bíróság a tényállást kellően feltárta, azonban abból tévesen vonta le a védekezés alaptalanságára vonatkozó jogi következtetését és jutott arra, hogy a felperes követelése bírósági úton érvényesíthető.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a peres felek között a Ptk. 6:257. §-a szerint minősülő fuvarozási szerződések jöttek létre, és figyelemmel arra, hogy a fuvarfeladatok szerint a küldeményeket közúton az országhatáron túlra kellett továbbítani, helytállóan állapította meg a jogviszonyok CMR hatálya alá tartozását is, mely a Ptk. rendelkezéseit megelőzve speciális fuvarjogi szabályozást tartalmaz.

Az elsőfokú bíróság által helytállóan felhívott CMR 32. cikke szerint a hatálya alá eső fuvarozáson alapuló igények - kivéve a szándékosság vagy súlyos gondatlanság esetét - egy év alatt évülnek el; az elévülési idő kezdete - amennyiben az igény nem a küldemény részleges vagy teljes elveszésével, megsérülésével, illetve kiszolgáltatási késedelmével összefüggő - a CMR 32. cikk 1. c) pontja szerint a fuvarozási szerződés megkötését követő három havi időtartam eltelte; az elévülési határidőbe nem számít az a nap, amelyen az elévülési idő kezdődik.

A CMR 32. cikk 2. pontja szerint az írásbeli felszólamlás az elévülési időt addig a napig szünetelteti, amelyen a fuvarozó a felszólamlást írásban elutasítja és az ahhoz csatolt okmányokat visszaküldi.

A CMR 32. cikk 3. pontja kimondja, hogy az elévülési idő szüneteltetésére a fenti 2. pontban foglalt rendelkezések érintetlenül hagyása mellett az ügyben eljáró bíróság joga érvényes. Ugyanez érvényes az elévülési idő megszakítására is.

A CMR 32. cikk 4. pontja szerint az elévült igény sem viszontkereset, sem kifogás útján nem érvényesíthető.

A Fővárosi Ítélet tábla álláspontja szerint abból, hogy az írásbeli felszólamlás a fuvaroztató számára az öt ért kár miatt rendelkezésére álló peren kívüli igényérvényesítési eszköz, az következik, hogy a visszautasításáig fennálló időre elévülést szüneteltető - azaz annak nyugvását előidéző - joghatással a fuvaroztatói igények tekintetében bír. Az elévülés jogintézményének egyik lényeges eleme, a nyugvás jogpolitikai indoka az, hogy a jogosult ne kerüljön hátrányos helyzetbe a lejárt követelése időbeli érvényesíthetősége tekintetében, amennyiben azt menthető ok gátolja. A felperes fuvardíja és az ahhoz kapcsolódó behajtási költség érvényesítése vonatkozásában nem menthető ok az, hogy az alperesnek ellenkövetelése keletkezett, melyről egyeztetést folytattak, utóbbi az alperesnek menthető ok, addig ugyanis nincs abban a helyzetben, hogy az általa állított szerződésszegés miatt fellépjen, amíg nem válik ismertté, hogy azt a fuvarozó mennyiben fogadja el vagy teszi vitássá.

Az ítéletben megállapított eseménytörténeti tényállás a fuvarszerződések megkötésének az időpontja - a ...i esetén 2014. november 11., a ...i esetén 2014. november 14. - tekintetében fellebbezéssel nem vitatott, az elsőfokú bíróság ezekből kiindulva, a CMR 32. cikk 1. c) pontja helyes alkalmazásával határozta meg az elévülési idő kezdetét 2015. február 12. és 2015. február 15. napjában. Az ezen időpontoktól számított egy éves határidő a CMR 32. cikk 3. pontjának utolsó fordulatán keresztül alkalmazandó Ptk. 6:25. § (1) bekezdése szerinti megszakító cselekmény nélkül eltelt a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem 2016. május 26-i benyújtásáig, a felperes követelése tehát elévült, a Ptk. 6:23. § (1) bekezdése értelmében bírósági eljárásban nem érvényesíthető, ezért a kereset elutasításának lett volna helye.

Az elévült felperesi követelésre tekintettel az alperes beszámítási kifogása nem vizsgálható.

Mindezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi III. törvény (rPp.) 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

Az alperes az eredményes fellebbezése folytán az első- és a másodfokú eljárásban egyaránt pernyertes lett, így részére a felperes a rPp. 239. §-a alapján alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint perköltséget tartozik megfizetni, melyet a Fővárosi Ítéltábla 7.900 forint tanúdíjban, 33.170 forint jogorvoslati illetékben, továbbá a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései alkalmazásával - a két eljárásra együttesen - 37.500 forint jogi képviselési munkadíjban határozott meg.

Budapest, 2019. január 15.

. Kurucz Zsuzsánna s. k. a tanács
elnöke

Levek Istvánné dr. s. k. előadó
bíró

Dr. Felker László s. k. bíró